

Τα blogs και η χρήση τους στις βιβλιοθήκες

Γεωργία Κατσαρού

Βιβλιοθηκονόμος, MSc

Διεθνές Κέντρο Ελληνικών και Μεσογειακών Σπουδών/ College Year in Athens

e-mail: gakatsa@dikemes.edu.gr

Δαμιána Κουτσομίχα

Βιβλιοθηκονόμος

Βιβλιοθήκη Δημήτρης & Αλίκη Περρωτή, Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης

e-mail: dkouts@afs.edu.gr

Περίληψη

Το Διαδίκτυο έχει αλλάξει ριζικά τα τελευταία χρόνια καθώς, μέσα από τις καινούργιες υπηρεσίες που προσφέρει, επιτρέπει στους χρήστες να συμμετέχουν έμπρακτα στον εμπλουτισμό και την οργάνωσή του. Μια από αυτές τις καινούργιες υπηρεσίες είναι τα blogs που επιτρέπουν στους χρήστες να δημοσιεύουν την πληροφορία και το υλικό που τους ενδιαφέρει, χωρίς να έχουν ειδικές γνώσεις και χωρίς να χρειάζεται να καταβάλουν κάποιο οικονομικό αντίτιμο. Αυτές οι νέες υπηρεσίες οδηγούν τις βιβλιοθήκες στον επαναπροσδιορισμό των υπηρεσιών που προσφέρουν, προκειμένου να προσεγγίσουν και να ανταποκριθούν στις νέες ανάγκες των χρηστών τους, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία επικοινωνίας που εκείνοι προτιμούν. Η δημιουργία ενός blog βιβλιοθήκης συνεπάγεται προσεκτικό στρατηγικό σχεδιασμό για την επιτυχή του εφαρμογή και διαχείριση.

Τι είναι τα blogs

Τα blogs τα οποία είναι γνωστά και με τις ονομασίες *weblogs* και *ιστολόγια* είναι ιστοσελίδες οι οποίες ενημερώνονται συχνά και οι οποίες περιέχουν χρονολογημένες δημοσιεύσεις με τις πιο πρόσφατες να εμφανίζονται πρώτες. Είναι ένα μέσο, το οποίο δίνει το δικαίωμα στους χρήστες του Διαδικτύου να μεταφέρουν ελεύθερα και γρήγορα τις ιδέες και τις σκέψεις τους σε ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων (Bhatt 2005, pp. 28-32). Δεν υπάρχουν περιορισμοί στο περιεχόμενο ενός blog και έτσι αυτό μπορεί να είναι γενικό, ειδικό, επιστημονικό, επαγγελματικό κτλ. Για παράδειγμα μπορεί να έχει τη μορφή ενός προσωπικού ημερολογίου ή μιας ειδησεογραφικής υπηρεσίας ή μπορεί να είναι μια παρουσίαση βιβλιοκριτικών, ενδιαφερόντων συνδέσμων στο Διαδίκτυο, φωτογραφιών ή επαγγελματικών και επιστημονικών πρακτικών (Clyde 2004a, pp. 183-189).

Οι διαχειριστές και συγγραφείς ενός blog ονομάζονται *bloggers*, οι δημοσιεύσεις που κάνουν σε αυτό *αναρτήσεις* ή *καταχωρήσεις* ή *posts* και η Διαδικτυακή κοινότητα των blogs, *blogosphere* (μπλογκόσφαιρα). Το θεματικό περιεχόμενο των αναρτήσεων μπορεί να καθοριστεί με τη χρήση *tags*, λέξεων της φυσικής γλώσσας που περιγράφουν ένα ψηφιακό αρχείο και να σχολιαστούν από άλλους bloggers ή άλλους χρήστες του Διαδικτύου. Τα blogs μπορεί να είναι ατομικά με ένα διαχειριστή και συγγραφέα ή ομαδικά με πολλαπλούς διαχειριστές και συγγραφείς. Ο δημιουργός ενός blog καθορίζει πάντα ποιοί και πόσοι θα είναι οι διαχειριστές και οι συγγραφείς (Clyde 2004a, pp. 183-189). Επίσης μπορούν να είναι ελεύθερα προσβάσιμα στο Διαδίκτυο ή να υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση με τη χορήγηση όνομα χρήστη και κωδικού πρόσβασης στους επιθυμητούς αναγνώστες.

Οποιοσδήποτε έχει πρόσβαση στο Ίντερνετ μπορεί να αποκτήσει με μεγάλη ευκολία και χωρίς ειδικές τεχνικές γνώσεις ένα blog. Ανάμεσα στις υπηρεσίες που επιτρέπουν τη δημιουργία και διαχείριση blogs και υποστηρίζουν την ελληνική γλώσσα είναι οι Blogger (2007), Wordpress (2007) και Pathfinder Blogs (2007). Προσφέρονται δωρεάν και δεν χρειάζεται η χρήση προσωπικού server, καθώς υπάρχει παροχή δωρεάν αποθηκευτικού χώρου (Pedley 2005, pp. 95-100). Ταυτόχρονα όποιοι χρήστες θέλουν, μπορούν να διαχειρίζονται το blog τους στην προσωπική τους ιστοσελίδα, χρησιμοποιώντας δικό τους server. Ο χρήστης δεν έχει παρά να επισκεφτεί μια από αυτές τις υπηρεσίες, να ανοίξει τον προσωπικό του λογαριασμό

επιλέγοντας όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης και να αρχίσει να δημιουργεί τα δικά του blogs κάνοντας αναρτήσεις ανώνυμα ή επώνυμα.

Μηχανές αναζήτησης όπως το Technorati (2007) και το Google Blog Search μας επιτρέπουν να αναζητήσουμε το περιεχόμενο των blogs ώστε να βρούμε αυτά που μας ενδιαφέρουν.

Η δομή των blogs

Τα blogs αποτελούνται κατά κύριο λόγο από τον τίτλο που στην ουσία δηλώνει και το περιεχόμενο, τις αναρτήσεις με τον τίτλο τους και την ημερομηνία που δημοσιεύτηκαν, τα tags που περιγράφουν το θεματικό περιεχόμενο των καταχωρήσεων, τα σχόλια και μια στήλη με επιπρόσθετες πληροφορίες στα δεξιά ή στα αριστερά με την ονομασία sidebar (Academic Blogging 2005).

Το sidebar μπορεί να εμπλουτιστεί με μεγάλη πληθώρα πληροφοριών και υπηρεσιών. Σε αυτό το σημείο καταχωρούνται προσωπικές πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας του/των διαχειριστή/ών και του/ων συγγραφέων, ενδιαφέροντες σύνδεσμοι σε άλλες ιστοσελίδες, το χρονολογικό ή θεματικό αρχείο των αναρτήσεων ή και σε άλλα blogs αλλά και μικρογραφίες άλλων υπηρεσιών (widgets), που μπορούν να διευκολύνουν την πληροφόρηση και την επικοινωνία. Μπορεί δηλαδή να τοποθετηθεί ένα πλαίσιο που θα επιτρέπει τη συγχρονισμένη ανταλλαγή μηνυμάτων μεταξύ των αναγνωστών, όπως αυτό που προσφέρει το Cbox (2007) ή ένα άλλο που θα παραπέμπει στα bookmarks που έχουμε καταχωρήσει σε μια social bookmarking υπηρεσία όπως το del.icio.us (2007).

Ένα ακόμα πολύ σημαντικό στοιχείο ενός blog είναι το RSS Feed του, το οποίο είναι ένα κομμάτι XML που μας επιτρέπει να ενημερωθούμε για τις καινούργιες αναρτήσεις που γίνονται στο blog. Το RSS δίνεται αυτόματα σε ένα blog και υπάρχει η δυνατότητα απενεργοποίησής του. Καταχωρώντας το RSS ενός blog σε έναν RSS reader, όπως το Google Reader (2007) ή το Bloglines (2007), μας δίνεται η δυνατότητα να παρακολουθούμε τις καινούργιες ενημερώσεις του μέσα από τον reader, χωρίς να χρειάζεται να το επισκεπτόμαστε συνεχώς. Συνήθως αναφέρεται η ένδειξη RSS όταν αυτή προσφέρεται, αλλά σε αντίθετη περίπτωση κάνουμε απλά copy-paste το url στον reader μας (Wusteman 2004, pp. 404-413).

Blogs και βιβλιοθήκες

Στην εποχή που διανύουμε, τα blogs μετατράπηκαν σε ένα δημοφιλές και αποδεκτό εργαλείο επαγγελματικής ανάπτυξης των βιβλιοθηκονόμων (Farkas 2007a, p. 43). Υπάρχουν όμως και βιβλιοθήκες που δημιουργούν blogs. Στην πρώτη έρευνα για τα blogs βιβλιοθηκών που διεξήγαγε το η Laurel Ann Clyde (2004a), βρέθηκαν 55 βιβλιοθήκες που είχαν προχωρήσει στη δημιουργία τους. Στην έρευνα της Meredith Farkas (2007b) ο αριθμός των blogs που έχουν δημιουργηθεί από βιβλιοθήκες ή βιβλιοθηκονόμους έχει αυξηθεί. Σε ένα δείγμα 839 ατόμων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο οι 460 ξεκίνησαν ανάμεσα στο διάστημα 2005-2007.

Σύμφωνα με την έρευνα της Clyde (2004a) ο σκοπός των περισσότερων βιβλιοθηκών που προχώρησαν στη δημιουργία blog ήταν να παρέχουν νέα και πληροφόρηση στους αναγνώστες τους.

Οι βιβλιοθήκες και οι βιβλιοθηκονόμοι μπορούν να δοκιμάσουν και να χρησιμοποιήσουν αυτό το πολύτιμο εργαλείο επικοινωνίας με διάφορους τρόπους και για διαφορετικούς λόγους. Τα εργαλεία αυτά επιτρέπουν στους συγγραφείς των blogs να δημοσιεύουν άρθρα στο Διαδίκτυο πιο γρήγορα από το να τα καταθέτουν σε ένα web developer ή στο πολύ συχνά απασχολημένο τμήμα ηλεκτρονικών υπολογιστών του ευρύτερου οργανισμού στον οποίο ανήκουν (Stephens 2006, p. 18).

Οι βιβλιοθήκες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα blogs με τέσσερις τρόπους:

- ως υπηρεσία πληροφόρησης,
- ως υπηρεσία εξυπηρέτησης,
- ως εργαλείο επικοινωνίας με τους χρήστες, και τέλος
- ως εργαλείο επαγγελματικής ενημέρωσης (Kajweski 2007, p. 421).

Πιο συγκεκριμένα στα blogs οι βιβλιοθήκες μπορούν:

- να ανακοινώνουν και να προωθούν δραστηριότητες που βρίσκονται στο πρόγραμμα τους, ή αλλαγές στις υπηρεσίες τους,
- να προωθούν συγκεκριμένα κομμάτια της συλλογής. Για παράδειγμα μπορούν να δώσουν έμφαση στη λογοτεχνία, στις ηλεκτρονικές πηγές, σε νέα πληροφοριακά έργα, σε καινούργια DVD,
- να δίνουν έμφαση σε συγκεκριμένες υπηρεσίες όπως προγράμματα παιχνιδιών για εφήβους,
- να επικεντρώνονται σε μια συγκεκριμένη κατηγορία χρηστών όπως μαθητές, καθηγητές, απόφοιτοι και να τονίζουν τις υπηρεσίες και τα νέα που τους αφορούν,
- να επικεντρώνονται σε νέα και πληροφόρηση για την οργάνωση ή τις ενώσεις που σχετίζονται με το αντικείμενο τους ή τα πρακτικά συνεδρίων,
- να παρέχουν νέα, γνώμες και πληροφορίες από βιβλιοθηκονόμους σε βιβλιοθηκονόμους (Stephens 2006, pp. 19-20), και τέλος
- μπορούν να αποτελέσουν ένα διαδραστικό χώρο επικοινωνίας με τους χρήστες με την υποβολή ερωτήσεων ή με τη μορφή σχολίων.

Επικοινωνία με χρήστες

Η κύρια διαφορά των blogs από τις απλές ιστοσελίδες είναι ότι τα πρώτα προσφέρουν άμεση επικοινωνία, δίνουν έναν προσωπικό τόνο στα κείμενα και την αίσθηση ότι υπάρχει ένας πραγματικός άνθρωπος πίσω από κάθε ανάρτηση. Τα blogs ενθαρρύνουν την επικοινωνία με τους χρήστες μας μέσω της επιλογής του link των σχολίων που βρίσκονται στο τέλος κάθε ανάρτησης.

«Είναι απαραίτητο να θυμόμαστε το σημαντικό πλεονέκτημα: υπάρχει μια ομάδα ανθρώπων που γράφει τα νέα της βιβλιοθήκης και δίνει μια ανθρώπινη φωνή στον οργανισμό. Με τη χρήση των σχολίων οι συζητήσεις δημιουργούν την αίσθηση της κοινότητας» (Stephens 2006, p. 22).

Στα σχόλια δίνεται η δυνατότητα στους χρήστες μας να μας πληροφορήσουν για τις «εμπειρίες τους στις βιβλιοθήκες και να προτείνουν τρόπους βελτίωσης. Στα blogs μπορούν να προστεθούν, με τη χρήση δωρεάν λογισμικών, σφυγμομετρήσεις και να δώσουν την δυνατότητα στους χρήστες να βρίσκονται σε ένα χώρο όπου θα αισθάνονται ασφαλείς να εκφραστούν» (Kajweski 2007, p. 422).

Στρατηγικός σχεδιασμός και διαχείριση blogs

Η δημιουργία ενός blog αποτελεί μακροχρόνια δέσμευση (Blair and Craston 2006, p. 12) και συνεπάγεται κατανόηση από τις διοικήσεις τους, των υποχρεώσεων και συνεπειών αυτού του εγχειρήματος. Το ζήτημα της επικαιρότητας αποτελεί ίσως το μεγαλύτερο πρόβλημα των blogs. Τα blogs από τη φύση τους παρουσιάζουν τρέχουσα πληροφόρηση (Clyde 2004b, p. 392) που σημαίνει ότι το περιεχόμενό τους θα πρέπει να ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, αν οι βιβλιοθήκες επιθυμούν οι χρήστες τους να το επισκέπτονται συχνά.

Σε κάθε περίπτωση οι ακόλουθοι πόροι είναι απαραίτητοι στο σχεδιασμό:

- προσωπικό / ικανότητες,
- χρόνος,

- χρήματα,
- εγκαταστάσεις, λογισμικά εργαλεία, εξοπλισμός (Clyde 2004c, p. 145).

Αν η απόφαση για τη δημιουργία blog βιβλιοθήκης είναι θετική, θα πρέπει να συνοδεύεται από προσεκτικό στρατηγικό σχεδιασμό, γιατί τίθενται οι βάσεις για τη δημιουργία μιας νέας υπηρεσίας που στόχο έχει να ικανοποιήσει τους χρήστες της.

Στα στάδια του σχεδιασμού περιλαμβάνονται συνοπτικά τα ακόλουθα βήματα:

- έρευνα των τάσεων που επικρατούν στα blogs γενικότερα και ειδικότερα σε αυτά που έχουν δημιουργήσει άλλες βιβλιοθήκες,
- καθορισμός σκοπών και στόχων του ιστολογίου,
- προσδιορισμός ταυτότητας των χρηστών,
- επιλογή λογισμικού και φιλοξενίας σε απομακρυσμένο ή τοπικό server,
- αποφάσεις για το περιεχόμενο του blog και άλλων χαρακτηριστικών,
- αποφάσεις για το ποιοι θα έχουν δικαιώματα ανάρτησης κειμένων,
- δημιουργία blog και δοκιμές,
- επιμερισμός αρμοδιοτήτων στο προσωπικό που θα ασχοληθεί με το blog
- προώθηση του blog με εισαγωγή της ηλεκτρονικής διεύθυνσης σε μηχανές αναζήτησης και καταλόγους,
- συνεχής συντήρηση και διαχείριση του blog,
- συνεχής αξιολόγηση (Clyde 2004c, pp.143-166).

Αυτό που δεν θα πρέπει να παραβλεφθεί στην όλη διαδικασία είναι η εκπαίδευση υπαλλήλων και χρηστών (Michael Stephens 2006, p. 27).

Blogs **ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών**

Ένα από τα παλαιότερα blogs ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών είναι το MIT Libraries News (2007), το οποίο περιέχει αναρτήσεις από τον Ιανουάριο του 2002 και το οποίο ενημερώνει τον κάθε ενδιαφερόμενο για ό,τι καινούργιο συμβαίνει στις βιβλιοθήκες, τις εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα σε αυτές, για τα καινούργια βιβλία, για τις ηλεκτρονικές πηγές κ.τ.λ. Το συγκεκριμένο blog έχει καθαρά ενημερωτικό χαρακτήρα, καθώς δεν επιτρέπεται η καταχώρηση σχολίων. Ενδιαφέρον έχουν και τα blogs που έχουν δημιουργήσει οι βιβλιοθήκες του University of Nevada, Las Vegas. Το καθένα από αυτά επικεντρώνεται σε διαφορετικό θέμα και έτσι έχουν blogs για τα νέα της βιβλιοθήκης, για τα projects ψηφιοποίησης υλικού που έχουν αναλάβει, για ιατρική πληροφόρηση κ.τ.λ. (Blogs @ UNLV 2007).

Blogs **δημοτικών βιβλιοθηκών**

Οι δημοτικές βιβλιοθήκες έχουν επωφεληθεί σημαντικά από αυτό το νέο μέσο και το εκμεταλλεύονται με κάθε δυνατό τρόπο. Για παράδειγμα η Cuyahoga County Public Library (2006) έχει δημιουργήσει 20 διαφορετικά blogs, καθένα από τα οποία ασχολείται με μία συγκεκριμένη θεματική κατηγορία. Η Haverford Township Free Library διατηρεί ένα αποκλειστικά και μόνο για εφήβους (HTFL Teens 2007) στο οποίο μάλιστα επιτρέπει στους αναγνώστες να συνεισφέρουν με δικές τους καταχωρήσεις, ενώ η Clymer Library χρησιμοποιεί το δικό της για βιβλιοκριτικές (Clymer Book Blog 2007).

Blogs **εθνικών βιβλιοθηκών**

Το πιο γνωστό παράδειγμα blog εθνικών βιβλιοθηκών είναι αυτό που διατηρεί η Library of Congress στη δική της ιστοσελίδα και με δικό της λογισμικό. Παρέχει πληροφορίες για την ίδια τη βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες της για γενικά θέματα, όπως σημαντικά ιστορικά γεγονότα και εκπαίδευση αλλά και για ειδικότερα που αφορούν τις βιβλιοθήκες, όπως τα πνευματικά δικαιώματα. Άξιος προσοχής είναι οι δηλώσεις που γίνονται στο τέλος του blog ότι αυτό δεν είναι ένα επίσημο μέσο επικοινωνίας της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου και ότι σε

περίπτωση που κάποια άλλη ιστοσελίδα αναφέρεται σε αυτό το blog αυτό δεν σημαίνει ότι η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου εγκρίνει το περιεχόμενο της ιστοσελίδας αυτής (Library of Congress Blog 2007).

Blogs **σχολικών βιβλιοθηκών**

Ένα αξιόλογο παράδειγμα blog σχολικής βιβλιοθήκης είναι αυτό της στο Northfield Mount Hermon (The Reading Room: NMH Library Blog 2007), για το οποίο χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα Typepad. Στόχος του ιστολογίου είναι να ενημερώνει τους χρήστες για τις νέες προσκτήσεις αλλά και για τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται. Αριστερά υπάρχουν σύνδεσμοι στις ιστοσελίδες της βιβλιοθήκης για τις υπηρεσίες που προσφέρει καθώς και στον κατάλογο. Δεξιά υπάρχει αρχείο αναρτήσεων, οι ετικέτες (tags) για τη θεματική αρχειοθέτηση κειμένων, ενώ επιτρέπεται ο σχολιασμός από χρήστες. Υπάρχει δυνατότητα ενημέρωσης ροής αναρτήσεων για όσους χρησιμοποιούν το πρότυπο RSS.

Blogs **ειδικών βιβλιοθηκών**

Για το ιστολόγιο UN Pulse (2007) της βιβλιοθήκης Dag Hammarskjöld των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη δεν προτιμήθηκε η χρήση κάποιας έτοιμης πλατφόρμας δωρεάν ή με αγορά, αλλά δημιουργήθηκε από την αρχή έχοντας κρατήσει τη δομή και τη λογική που διέπει την εμφάνιση αυτών των εργαλείων. Στην αριστερή στήλη υπάρχει χρονολογικό αρχείο αναρτήσεων καθώς και οι πρόσφατες καταχωρήσεις. Στόχος είναι η ενημέρωση και πρόσβαση σε αναφορές, έγγραφα και εκδόσεις. Υπάρχει η δυνατότητα έρευνας στο περιεχόμενο του ιστολογίου και δυνατότητα ενημέρωσης ροής αναρτήσεων για όσους χρησιμοποιούν το πρότυπο RSS.

Blogs **ελληνικών βιβλιοθηκών**

Το blog της Blegen Library (Blegen Library News 2007) της American School of Classical Studies at Athens είναι το πρώτο blog βιβλιοθήκης που βρίσκεται στην Ελλάδα. Είναι στα Αγγλικά και οι πρώτες του αναρτήσεις έγιναν τον Οκτώβριο του 2006. Έχει δημιουργηθεί μέσω της υπηρεσίας Blogger (2007) και παρέχει βασικές πληροφορίες για τη λειτουργία, τις υπηρεσίες και τη συλλογή της βιβλιοθήκης.

Στις 2 Οκτωβρίου 2007 η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας ξεκίνησε ένα blog για τις κινητές βιβλιοθήκες. Οι αναρτήσεις γράφονται από το προσωπικό της βιβλιοθήκης και τον διευθυντή της, όπου σχολιάζουν και καταγράφουν τις εντυπώσεις τους από τις επισκέψεις τους στα δημοτικά διαμερίσματα του Ν. Ημαθίας. Το blog δημιουργήθηκε με τη χρήση της πλατφόρμας του Wordpress. Στη δεξιά στήλη υπάρχουν συνδέσεις που παραπέμπουν στις πρόσφατες αναρτήσεις καθώς και στα σχόλια που έγιναν σε κάποιες από αυτές. Ακολουθούν τα links των φορέων που συνεργάζονται για την υλοποίηση αυτού του έργου, καθώς και φωτογραφίες από εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στη βιβλιοθήκη μέσω του προγράμματος Flickr. Με την τεχνολογία του RSS (Really Simple Syndication) οι αναγνώστες του έχουν την δυνατότητα να διαβάζουν τις ανανεώσεις σε νέα από την μηχανή αναζήτησης Google και την Greenpeace.

Βιβλιοθήκες και Web 2.0

Το επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου ήταν πάντοτε εστιασμένο στο να προσεγγίζει και να ανταποκρίνεται στις αλλαγές των αναγκών των χρηστών του. Με την παροχή online υπηρεσιών «πηγαίνουμε» απλά εκεί που βρίσκονται οι χρήστες μας και χρησιμοποιούμε τις μεθόδους επικοινωνίας που εκείνοι προτιμούν (Farkas 2007a, p. 43 και Toper 2007, p. 378).

Η επανάσταση του Web 2.0 με την εισαγωγή των κοινωνικών δικτύων (social networks) άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες για να μαθαίνουν, να χτίζουν online κοινότητες και να επικοινωνούν. Οι επιδράσεις των τεχνολογιών

αυτών «είναι πιο δημοκρατικές, πιο προσωπικές, πιο εκλεπτυσμένες, πιο βαθιές» (Spies 2000 p. 123). Η ευρύτατη χρήση των blogs των wikis, και άλλων κοινωνικών δικτύων αναπόφευκτα οδηγούν τις βιβλιοθήκες να επαναπροσδιορίσουν τη θέση τους και τις υπηρεσίες που τους προσφέρουν.

Βιβλιογραφία

Η Ημαθία δικτυώνεται, (2007), διαθέσιμο στο <http://blog.libver.gr>, ανακτήθηκε στις 10-10-2007.

Academic Blogging: strategies for using weblogs to promote active learning and professional development (2005), διαθέσιμο στο <http://edtech.tennessee.edu/%7Eset31/default.html>, ανακτήθηκε στις 9-10-2007.

Bhatt, J., (2005), «Blogging as a tool: innovative approaches to information access», *Library Hi Tech News*, Vol. 9, No. 22, pp. 28-32.

Blair, J., and C. Cranston (2006), «Preparing for the birth of our library blog», *Computers in Libraries*, pp.10-54.

Blegen Library News (2007), διαθέσιμο στο <http://blegen.blogspot.com>, ανακτήθηκε στις 10-10-2007.

Blogger (2007), διαθέσιμο στο <https://www.blogger.com/start>, ανακτήθηκε στις 8-10-2007.

Bloglines (2007), διαθέσιμο στο <http://www.bloglines.com>, ανακτήθηκε στις 8-10-2007.

Blogs @ UNLV (2007), διαθέσιμο: <http://blogs.library.unlv.edu>, ανακτήθηκε στις 11-10-2007.

Cbox: advanced tagboard service (2007), διαθέσιμο στο <http://www.cbox.ws>, ανακτήθηκε στις 8-10-2007.

Clyde, L. A. (2004a), «Library weblogs», *Library Management*, Vol. 25, Nos 4/5, pp. 183-189.

Clyde, L. A. (2004b), «Weblogs – are you serious?», *The Electronic Library*, Vol. 22, No. 5, pp. 390-392.

Clyde, L. A. (2004c), *Weblogs and Libraries*, Chandos Publishing, Oxford.

Clymer Book Blog (2007), διαθέσιμο στο <http://clymerbookblog.blogspot.com>, ανακτήθηκε στις 10-10-2007.

Cuyahoga County Public Library: subject areas (2006), διαθέσιμο στο <http://www.cuyahogalibrary.org/StdBackPage.aspx?id=86>, ανακτήθηκε στις 10-10-2007.

del.icio.us (2007), διαθέσιμο στο <http://del.icio.us>, ανακτήθηκε στις 9-10-2007.

Farkas, M. (2007a), «Balancing the online life», *American Libraries*, Vol. 38, No. 1, pp. 42-45.

Farkas, M. (2007b), διαθέσιμο στο <http://meredith.wolfwater.com/wordpress/index.php/2007/09/04/2007-survey-of-the-biblioblogosphere-index-of-results>, ανακτήθηκε στις 14/10/2007

Google Blog Search (2007), διαθέσιμο στο <http://blogsearch.google.com>, ανακτήθηκε στις 9-10-2007.

- Google Reader* (2007), διαθέσιμο στο <http://reader.google.com>, ανακτήθηκε στις 9-10-2007.
- HTFL Teens* (2007), διαθέσιμο στο <http://htflteens.blogspot.com>, ανακτήθηκε στις 11-10-2007.
- Kajewski, Mary Ann (2007), «Emerging technologies changing our service delivery models», *The Electronic Library*, Vol. 25, No. 4, pp. 420-429.
- Library of Congress Blog* (2007), διαθέσιμο στο <http://www.loc.gov/blog>, ανακτήθηκε στις 11-10-2007.
- MIT Libraries News* (2007), διαθέσιμο στο <http://news-libraries.mit.edu/blog>, ανακτήθηκε στις 9-10-2007.
- Pathfinder Blogs* (2006), διαθέσιμο στο <http://blogs.pathfinder.gr>, ανακτήθηκε στις 9-10-2007.
- Pedley, P. (2005) "International phenomenon? Amateur journalism? Legal minefield?", *Business Information Review*, Vol. 22, No. 2, pp. 95-100.
- The Reading Room: NMH Library Blog* (2007), διαθέσιμο στο <http://nmhlibrary.typepad.com>, ανακτήθηκε στις 10-10-2007.
- Spiers, P. B. (2000), «Libraries, leadership and the future», *Library Management*, Vol. 21, No. 3, pp. 123 – 127.
- Stephens, M. (2006), "Part 1: Blogs, Libraries and Librarians", *Library Technology Reports*, Vol. 42, No. 4, pp. 15-35.
- Technorati*, (2007), διαθέσιμο στο <http://www.technorati.com>, ανακτήθηκε στις 9-10-2007.
- Toper, Elisa F. (2007), «What's New in Libraries: social networking in libraries», *New Library World*, Vol. 108, Nos 7/8, pp. 378-380.
- UN Pulse: connecting to UN information* (2005), διαθέσιμο στο <http://unhq-appspub-01.un.org/lib/dhlrefweblog.nsf>, ανακτήθηκε στις 10-10-2007.
- Wordpress* (2007), διαθέσιμο στο <http://wordpress.com>, ανακτήθηκε στις 9-10-2007.
- Wusteman, J. (Aug. 4, 2004), "RSS: the latest feed", *Library Hi Tech*, Vol. 22, pp. 404-413.